

Кыргыз Республикасынын Илим, билим берүү жана инновациялар министрлигі

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз үлуттук маданият жана искусство университети

МАКУЛДАШЫЛДЫ

БЕКИТЕМ

КУМИУнун ОКнын чечими

КУМИУнун ректору, ф.и.к.,

№ 3 28 11 2025

профессор Колдошов Т.Р.

**ЖОГОРКУ ОКУУ ЖАЙЫНАН КИЙИНКИ КЕСИПТИК ИЛИМ БЕРҮҮ
ПРОГРАММАСЫ**

(АСПИРАНТУРАДА ИЛИМИЙ, ИЛИМИЙ-ПЕДАГОГИКАЛЫК КАДРЛАРДЫ ДАЯРДОО)

Багыттары: 17.00.02 – ИСКУССТВО ТААНУУ – МУЗЫКАЛЫК ИСКУУСТВО
24.00.01 – МАДАНИЯТТЫН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА ТАРЫХЫ

Окуу формасы – **күндүзгү**

Окуу мөөнөтү – 3 жыл

Бишкек, 2025

“Ул жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программысы (ИББП) 2024-жылдын 4-июлундагы Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин “Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программалары боюнча илимий жана илимий-педагогикалық калрларды даярдо жөнүндө” №358 токтомунун жана КР Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 6-октябрьндагы “Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновациялар министрлигиге караштуу Жогорку аттестациялык комиссиянын маселелери жөнүндө” № 637 токтомунун негизинде иштелип чыкты.

КОЛДОНУЛГАН КЫСКАРТУУЛАР

- **КР ИЖББИМ** – Кыргыз Республикасынын илим, жогорку билим берүү жана инновациялар министрлиги;
- **КУМИУ** – Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз улуттук маданият жана искусство университети;
- **ЖОЖККБП** - жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программысы
- **ЖБ** – жогорку билим;
- **УК** – универсалдык компетенциялар;
- **ОПК** – жалпы кесиптик компетенциялар;
- **ПК** – кесиптик компетенциялар;
- **ИББП (ООП)** – Илимий (негизги) билим берүү программысы;
- **УМО** – окуу усулдук бирикме.

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. Аныктама

Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программысы (мындан ары – аспирантура программысы) 17.00.02 – искусство таануу – музыкалык искусстввор жана 24.00.01 – маданияттын теориясы жана тарыхы багыттары боюнча аспирантурада окуган билим алуучулар үчүн жогорку окуу жайынан кийинки билим берүүнүн ченембик-укуктук актыларынын негизинде иштелип чыккан.

Аспирантура программынын максаттарын, күтүлгөн натыйжаларын, мазмунун, ишке ашыруу шарттарын жана технологияларын, бүтүрүүчүнүн даярдык сапатын баалоону жөнгө салат жана төмөнкүлөрдү камтыйт: окуу планы, календардык окуу графиги, компетенциялар матрицасы, дисциплиналардын жумушчу программаларына, практикалардын программаларына жана илимий-изилдөө иштерине аннотациялар, ошондой эле билим берүү программынын ишке ашырууну камсыз кылган башка материалдар.

Аспирантура программы маданият жана искусство багытындагы билим берүү уюмдарынын жана магистратура программаларынын академиялык жактан күчтүү бүтүрүүчүлөрүнүн контингентине, ошондой эле Б.Бейшеналиева атындагы КУМИУнун профессордук-окутуучулук курамындын жогорку квалификациясына таянат.

Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программысы негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр эсептөлөт:

- Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү тиешелүү багыт жана даярдоо деңгээли боюнча илимдин заманбап жетишкендиктерин эске алуу менен иштөл чыгуу, ишке ашыруу жана жаңыртуу үчүн жооп берген КУМИУнун профессордук-окутуучулук курамы;
- Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнү өздөштүрүү боюнча өзүнүн илимий жана окуу ишмердүүлүгүн жүзөгө ашырган аспирантар;

- Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү багыттында илимий жана илимий-педагогикалык кадрларды даярдоо программалары боюнча бүтүрүүчүлөрдүн даярдык сапаты үчүн өзүнүн компетенциясынын чегинде жооп берген КУМИУнун ректору жана проректорлору;
- тиешелүү кесиптик ишмердүүлүк чойрөсүндөгү адистер жана иш берүүчүлөр.

1.2. Нормативдик документтер

Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программасынын нормативдик-укуктук базасын төмөнкү документтер түзөт:

- Кыргыз Республикасынын 2023-жылдын 11-августундагы №179 «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамы;
- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин “Жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программалары боюнча илимий жана илимий-педагогикалык кадрларды даярдоо жөнүндө” 2024-жылдын 4-июлундагы №358 токтому;
- КР Министрлер Кабинетинин “Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновациялар министрлигине караштуу Жогорку аттестациялык комиссиянын маселелери жөнүндө” 2025-жылдын 6-октябрьндагы № 637 токтому
- Кыргыз Республикасынын Илим, билим берүү жана инновациялар министрлигинин кормативдик-ченемдик актылары
- КУМИУнун Уставы;
- КУМИУнун локалдык актылары.

1.3. Аспирантура программасынын жалпы мүнөздөмөсү

17.00.02- искуство таануу жана 24.00.01 – маданияттын тарыхы жана теориясы адистигиндеги терен теориялык даярдыгы бар, өз алдынча илимий-изилдөө жүргүзө алган, жогорку окуу жайларда окутуучулук жана илимий ишмердүүлүк кылууга жөндөмдүү кадрларды даярдоо;

Натыйжалары – бүтүрүүчү универсалдык (УК), жалпы кесиптик (ОПК) жана тийиштүү кесиптик компетенцияларды (ПК) өздөштүргөн, изилдеп жаткан илимий иштин объектин, илимий жыйындарда жана басылмаларда анализдеген, диссертациялык изилдөөнү жыйынтыктаган жана коргой алган деңгээлге жетиши керек.

Кыргыз Республикасынын чегинде ушул багыттар боюнча жогорку билим берүүнүн негизги билим берүү программасын ийгиликтүү өздөштүргөн жана илимий ишин ийгиликтүү коргогон адамга «искусство таануунун кандидаты» жана «маданият таануунун кандидаты» квалификациялары ыйгарылат.

Аспирантура программасын өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү:

- күндүзгү окуу формасында - 3 жыл;
- сырттан окуу формасында – 4 жыл.

Окуу режими: күндүзгү жана дистанттык формаларды айкалыштырган аралаш формат (күндүзгү-аралык). Жалпы көлөм – окуунун бүткүл мезгилине 180 зачеттук бирдик (кредит), бул аспиранттын бардык аудиториялык жана өз алдынча ишин, практикаларды жана Аспиранттын программасын өздөштүрүүнүн сапатын контролдоого бөлүнгөн убакытты камтыйт. Жалпы окуу процессинедги 180 кредиттик saat 20\80 пайыздык негизде

мүштүрүлөт. 20%дан кем эмес активдүү окуу процессине, 80 % илимий изилдөө шайерине, практикаларга жана стажировкаларга болунот. Күнлүзгү Аспирантура программынын бир окуу жылына туура келген колому – 60 кредит. Бир зачеттук бирдик 30 академиялык saatka туура келет.

Аспирантура программынын мамлекеттик тили – кыргыз тилинде, расмий тил - орус тилдеринде жүзөгө ашырылат.

Аспирантура программынын максаты – елкөбүздө жаңы билим деңгээлин камсыз кыла алган жана дүйнөлүк илимге интеграцияланууга жөндөмдүү жогорку квалификациядагы илимий кадрларды даярдоо. КУМИУдагы Аспирантура программа Аспирантура программа Кыргызстан менен КМШ өлкөлөрүнүн музикалык искусство, маданият тарыхы жана теориясы боюнча диссертанттардын илимий изилдөөлөрүн глобалдык, салыштырма жана текстеш улуттук изилдөөлөрүнүн талаасына киргизүүгө багытталган. Аспиранттарды даярдоонун искусство таануу аспекттери; Кыргызстан менен КМШ өлкөлөрүнүн тарыхынын искусство таануу аспекттери; Кыргызстандын, Россиянын жана Батыш Европанын Жаңы жана Кийинки Жаңы доордогу салыштырма-маданий тарыхы; улуттук, дүйнөлүк жана заманбап музика. Ошондой эле өз алдынча илимий-изилдөө жана педагогикалык ишмердүүлүк көндүмдерүн калыптандыруу.

Аспирантура программынын милдеттери:

- заманбап илимий-билдирилдик базага негизделген терен теориялык билим берүү;
- аспиранттардын илимий-изилдөө ишмердүүлүгүн уюштуруу жана методологиялык маданиятын калыптандыруу;
- жогорку мектеп педагогикасы жана жогорку билим берүүнүн методикасы боюнча билимдерди өздөштүрүүгө шарт түзүү;
- илимий тексттер менен иштөө, макала, диссертациялык изилдөө, отчет, аналитикалык обзор жазуу көндүмдөрүн өнүктүрүү;
- илимий-практикалык конференцияларга, семинарларга, мастер-класстарга, чыгармачыл долбоорлорго активдүү катышууга өбелгө түзүү;
- адистик тармагында эл аралык жана улуттук илимий интеграцияга жөндөмдүү, чыгармачыл жана критикалык ой жүгүрткөн адистерди даярдоо.

2. АСПИРАНТУРА БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

2.1. Кесиптик ишмердик тармагы

Аспирантура программынын өздөштүргөн бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердик тармагы искусство, маданият жана гуманитардык билим берүү чөйрөсүндөгү кесиптик милдеттерди чечүүнү камтыйт, анын ичинде:

- илимий-изилдөө иштерин жүргүзүү (илимий-изилдөө уюмдарында, жогорку окуу жайларында, музейлерде, китепканаларда, архивдерде, музикалык коомдордо, маалыматтык борборлордо жана агенттикерде ж.б.);
- атайын музикалык-тарыхый жана музикалык-теориялык дисциплиналардын комплексин, ошондой эле музика таануу менен маданияттын тарыхын жана теориясын жогорку билим берүү мекемелеринде жана илимий-изилдөө уюмдарында окутуу;

- жалыга маалымдоо каражаттары (радио, телеберүү, мэгилдүү басылмалар, «Интернет» тармагындагы профилдик порталдар), концерттик уюмдар, агенттиктөр, чыгармачыл союздар, илимий бирикмелер, мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу структуралары менен кызматташуу;
- музыкалык-агартуу ишмердиги, музыкалык маданияттын ар кандай тармактарындагы чыгармачыл жана уюштуруучулук иш, маданиятты башкаруу органдарындагы чыгармачыл иш.

2.2. Кесиптик ишмердүүлүктүн объекттери

Аспирантура программынын өздөштүргөн бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объекттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- тарыхый-өнөр мамилелери жана көрүнүштөрү – алардын көркөм, маданий, социалдык-маданий, формалдык-стилдик, семиотикалык ченемдериндеги процесстер жана алардын искуство чыгармаларында, искуство теориясы менен методологиясында, эстетикалык концепцияларында чагылдырыльышы;
- программа профилине ылайык искуство чыгармаларын жаратуу жана презентациялоо ыкмалары;
- искуство чыгармаларынын эстеликтери, жыйнектары жана коллекциялары;
- искуство чыгармаларын реставрациялоо жана консервациялоо;
- курчап турган маданий-көндиктик чөйре;
- маданият жана искуство тармагындагы билим берүү системасы;
- маданият жана искуство жаатындагы коомдук бирикмелер жана профессионалдык уюмдар;
- маданият жана искуство чөйрөсүндөгү менеджмент жана продюсерлик ишмердүүлүк.

2.3. Ишмердүүлүктүн түрлөрү жана милдеттери

Аспирантура программыны төмөнкү кесиптик ишмердүүлүк түрлөрүнө даяр болушу керек:

- искуство, маданият тармактарында илимий-изилдөө ишмердиги;
- жогорку билим берүү программалары боюнча педагогикалык ишмердик.

Аспирант кесиптик ишмердик түрлөрүнө ылайык төмөнкү кесиптик милдеттерди чечүүтө даяр болушу керек:

Илимий-изилдөө тармагында:

- маданият жана искуство чөйрөлөрүн изилдөөнүн заманбап методдоруна ээ экенин көрсөтүүчү, өз алдынча же илимий коллективдердин курамында аткарылган изилдөөлөрүнүн натыйжаларын илимий коомчулукка жана кецири аудиторияга сунуштоо;
- илимий-изилдөө долбоорлорун жетектөө.

Профессионалдык тармакта:

- маданият жана искуство тармагындагы атайын дисциплинарды окутууда заманбап инновациялык методдорду жана технологияларды колдонуу;

- жогорку мектепте окутулган атайын дисциплиналар боюнча окуу-усулдук комплекстерди даярдоо;
- илимий-педагогикалык ишти аткаруу.

3. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨЗДӨШТҮРҮҮ НАТЫЙЖАЛАРЫНА КОЮЛГАН ТАЛАПТАР

Аспирант аспирантурада окуган мезгил ичинде:

- илимий жана окуу иши боюнча индивидуалдык планын толук аткарууга;
- педагогикалык жана илимий практикаларын сөзсүз отөөгө;
- жылына экиден кем эмес илимий публикацияларды жазууга милдетүү.
- Эл-аралык Web of Science, Scopus, РИНС журналдарына макала жарыялоо.

Аспиранттардын индивидуалдык пландары жана алардын илимий-изилдөө иштеринин темалары аспирантурага кабыл алынган күндөн тартып үч айдан кечиктирбестен кафедралардын сунушунун негизинде КУМИУнун илимий кеңеши тарабынан бекитилет.

Аспиранттын бекитилген индивидуалдык планын аткарылышын илимий жетекчи көзөмөлдөйт.

Илимий жетекчи – тиешелүү тармак боюнча илим доктору (же кандидаты, профессору, доценти) – аспирантурага кабыл алынган күндөн тартып үч айдан кечиктирбестен КУМИУ ректорунун буйругу менен бекитилет.

Аспирантура программынын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкү универсалдык компетенцияларга (УК) ээ болушу керек:

- өзүнүн кесиптик жана жеке өнүгүүсүнүн милдеттерин пландаштырууга жана чечүүгө, заманбап илимий жетишкендиктерди сыйчыл талдоого жана баалоого, изилдөө жана практикалык милдеттерди чечүүдөгү жөндөмдүүлүк (УК-1);
- илимий жана илимий-билим берүү милдеттерин чечүү үчүн улуттук жана эл аралык изилдөө коллективдеринин ишине катышууга жана технологияларын пайдалануу жөндөмү (УК-2);

Аспирантура программынын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкү жалпы кесиптик компетенцияларга (ОПК) ээ болушу керек (даярдоо багыты менен аныкталат):

- тиешелүү кесиптик тармакта заманбап изилдөө методдорун жана маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу менен өз алдынча илимий-изилдөө ишмердүүлүгүн жүргүзүү жөндөмдүүлүгү (ОПК-1);
- жогорку билим берүүнүн негизги билим берүү программалары боюнча педагогикалык ишмердүүлүккө даярдык (ОПК-2).

Аспирантура программынын өздөштүргөн бүтүрүүчү профилди менен аныкталган кесиптик компетенцияларга (ПК) ээ болушу зарыл.

Илимий-изилдөө ишмердүүлүгү тармагында:

- диссертация жазууда илим чөйрөлөрүндөгү өнүгүү мыйзам ченемдүүлүктөрүн башка искусство түрлөрү менен байланышта, диний, философиялык, эстетикалык

- көз караштардын өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен ачып бере билүү, терминдерди түшүнүү, тыянак чыгарууну үйрөнүү (ПК-1);
- илимий негиздүү тыянактарды түзүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды тандоонун жана интерпретациялоонун заманбап методдоруна ээ болуу (ПК-2);
  - музыкалык искусство жана маданият таануу тармагындагы өзгөчө багыт боюнча атайын илимий тексттердин (макалалар, монографиялар, диссертациялар ж.б.) ар кандай түрлөрүнө рецензия жана пикирлерди түзүү (ПК-3);
  - заманбап музыка таануу жана маданият таануу концепцияларына карата өзүнүн жеке илимий позициясын конференцияларда жана илимий форумдарда аргументтүү коргоо (ПК-4);

Педагогикалык ишмердүүлүк тармагында:

- окуу процессин пландаштыруу, илимий-усулдук иш жүргүзүү, жаңы усулдук материалдарды заманбап технологиялардын жардамы менен иштеп чыгуу (ПК-5);

Илимий-редактордук ишмердүүлүк тармагында:

- маданият жана искусство мекемелеринде басма ишмердүүлүгүн уюштуруу, илимий тексттерди редакциялоо, искусство боюнча адистештирилген басылмаларда, жалпы жана илимий профилдеги басылмалардын маданият жана искусство бөлүмдөрүндө жетекчилик функцияларды аткаруу (ПК-6).

Музикалык-агартуу ишмердүүлүгү тармагында:

- байыркы жана заманбап музыканын аз изилденген көрүнүштөрү боюнча илимий-агартуу милдеттерине байланышкан ишти уюштуруу, музикалык маданияттын жетишкендиктерин популярдаштыруу жана пропагандалоону жүргүзүү (ПК-7);
- жалпыга маалымдоо каражаттары менен тыгыз байланышта иш алыш баруу, маданият таануу, музикалык искусствуу радио, телекөрсөтүү, интернет мүмкүнчүлүктөрүн колдонуу менен пропагандалоо боюнча ишти уюштуруу (ПК-8).

4. АСПИРАНТУРА ПРОГРАММАСЫНЫН МАЗМУНУН ЖАНА ҮЮШТУРУЛУШУН АНЫКТАГАН ДОКУМЕНТТЕР

4.1. Календардык окуу графиги

Календардык окуу графиги ЖБ МБС талаптарына жана окуу планынын мазмунуна ылайык семестрлердин узактыгын, зачет-экзамендик сессияларды, практикаларды, каникул мезгилини сактоо жагынан толук шайкеш келет жана календарга ылайыкталып жыл сайын өзгөртүлөт. (1-тиркеме).

4.2. Окуу планы

Окуу планына өзгөртүүлөр Окумуштуулар Көнешинин чичиминин негизинде жүргүзүлөт.

Окуу планы төмөнкү блоктордон турат:

- Блок 1. «Дисциплиналар (модулдар)»** – программанынын базалык бөлүгүнө таандык дисциплиналарды (модулдарды) жана анын вариативдик бөлүгүнө таандык дисциплиналарды (модулдарды) камтыйт;
- Блок 2. «Профессионалдык цикл»** – толугу менен программанынын вариативдик бөлүгүнө таандык;

- **Блок 3. «Илимий-изилдөө иштери»** – толтуу менен программанынын вариативдик болугүнө таандык.

Блок 1. «Дисциплиналар (модулдар)» блокунун базалык бөлүгүнө кирген дисциплиналар аспирантура программасынын профилине карабастан бардык билим алуучулар үчүн милдеттүү болуп саналат. Бул блоктун вариативдик бөлүгүндөгү дисциплиналардын (модулдардын) топтомун жогорку окуу жай аспирантура программасынын багытына ылайык ОУБ менен белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Блок 2. «Профессионалдык цикл» төмөнкүлөрдү камтыйт:

Адистик боюнча базалык предметтер окутулат. Бул блоктун вариативдик бөлүгүндөгү дисциплиналардын (модулдардын) топтомун жогорку окуу жай аспирантура программасынын багытына ылайык УМО менен белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт.

Блок 3. «Илимий-изилдөө иштери» Илимий-изилдөө ишетеринде (макала жазуу, илимий-практикалык конференцияларга катышуу, илимий стажировкалардан өтүү), кесиптик көндүмдөрдү жана кесиптик иш тажрыйбасын алуу - практика өтөө болуп саналат.

- илимий-педагогикалык практика
- илимий-изилдөө практикасы

Практиканы өткөрүүнүн формалары:

- стационардык;
- көчмө.

Практика КУМИУнун түзүмдүк бөлүмдерүндө да уюштуруулушу мүмкүн.

Билим алуучулар программанынын багытын жана илимий-изилдөө темасын тандагандан кийин ошол багытка ылайык дисциплиналардын (модулдардын) жана практикалардын ылайыктуу топтому Аспирантура программасын өздөштүрүүнүн милдеттүү бөлүгү болуп калат.

Аспирантура программасын ишке ашырууда КУМИУнун билим алуучуларга локалдык нормативдик актыларда белгиленген тартипте элективдик (милдеттүү түрдө тандалып, милдеттүү окутула турган) дисциплиналарды (модулдарды) өздөштүрүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылат. Билим алуучу тандаган элективдик дисциплиналар Аспирантура программасын өздөштүрүү үчүн милдеттүү болуп саналат. Бул Аспирантура программасын жана окуу планында берилген сунуштардын негизинде илимий жетекчи аспиранттын индивидуалдык окуу планын иштеп чыгат. Аспиранттар индивидуалдык окуу планын түзүүдө өз укуктары жана милдеттери менен таанышат.

4.3. Компетенциялар картасы

Компетенциялар картасында окуу планындагы ар бир дисциплина үчүн ага шайкеш келген компетенциялар көрсөтүлөт (3-тиркеме).

4.4. Дисциплиналардын жана практикалардын программаларына аннотациялар

Даярдоо түрү боюнча окуу планынын базалык жана вариативдик бөлүктөрүнө кирген дисциплиналарга программалардын аннотациялары берилген. Аннотациялар дисциплиналардын программаларынын түзүлүшү жана мазмуну жөнүндө маалымат алууга мүмкүндүк берет.

5. АСПИРАНТУРА ПРОГРАММАСЫН РЕСУРСТУК КАМСЫЗ КЫЛУУ

Аспирантура программының бардык дисциплиналар жана практикалар боюнча окуу-усулдук документтер менен камсыздалган, анын ичинде дисциплинардын жумушчу программалары, окуу-усулдук комплекстери, баалоо каражаттарынын фонддору, экзамендик билеттердин тизмелери бар.

Аспирантура программынын сапаттуу ишке ашырылышина төмөнкү ресурстар шарт түзөт:

- аудиториялык фонд (лекциялык аудиториялар, семинардык кабинеттер, мультимедиялык жабдуулар);
- компьютердик класстар, интернетке эркин жеткилил;
- атайын лабораториялык база (зарыл болсо);
- университеттин китеңканасы, электрондук китеңкана, илимий базаларга (eLIBRARY, RISC ж.б.) жазылуу;
- кафедранын окуу-методикалык кабинети, илимий архив, ноталык же аудио-видео фонд (искусство адистиктери үчүн).

КУМИУнун китеңканасы - окуу процессин, ПОК менен аспиранттардын илимий-изилдөө иштерин, К.Молдобасанов атындагы Кыргыз улуттук консерваториясынын музыканттарын, хорлордун, оркестрлердин жана солисттердин концерттик программаларын, ошондой эле башка маданият мекемелеринин ишин толук китеңкана-маалыматтык жактан колдоону камсыз кылган маанилүү түзүмдүк бөлүм болуп саналат. Китеңкана фондунун көлемү жана наркы боюнча ал Кыргызстандын эң ири музыкалык китеңканаларынын бири болуп эсептелет. Окурмандардын суроо-талаптарын канааттандыра ала турган бирдиктүү фондду түзүү – китеңкананын негизги милдеттеринин бири. Фонду жаңы басылмалар менен толуктоодо негизги маалымат булактарына ички жана чет өлкөлүк музыкалык басмалар менен китең сатуучу фирмалардын прайс-листтери, республикалык китең жарманкелер, кафедралар менен окутуучулардын өтүнмөлөрү кирет. Китеңкананы тейлөө түзүмүнө: музыкалык нота абонементи, музыкалык нота окуу залы, жатакананын окуу залы, маалымат-библиография бөлүмү, гуманитардык профилдеги адабияттар бөлүмү кирет.

6. АСПИРАНТУРА ПРОГРАММАСЫН ИШКЕ АШЫРУУНУН ШАРТТАРЫНА КОЮЛГАН ТАЛАПТАР

6.1. Абитуриенттердин кириүү экзамендерине коюлган талаптар

17.00.02 – искусство таануу – музыкалык искусство, 24.00.01 – маданияттын теориясы жана тарыхы даярдоо багыттары боюнча ЖОЖдон кийинки кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын талаптарын аткарууну камсыз кылуу жана окуу процессин рационалдуу уюштуруу максатында аспирантурага кабыл алуу пландары КР ИЖБИМ менен макулдашылат.

Аспирантура программының бардык дисциплиналар жана практикалар боюнча окууга кабыл алуунун тартиби, кириүү экзамендердин тизмеси (анын ичинде чет өлкөлүк жарапандарды жана жарапандыгы жок адамдарды кабыл алуу тартиби) жогорку окуу жайынан кийинки билим берүү программалары боюнча илимий жана илимий-педагогикалык кадрларды даярдоо жөнүндөгү жобонун, кабыл алуу комиссиясынын жобосунун негизинде жүргүзүлөт. Мүмкүнчүлүгү чектелүү адамдар үчүн кириүү экзамендерин өткөрүүнүн өзгөчөлүктөрү да озунчө пункт катары каралат.

Кирүү экзамендеринин тизмесине маданият жана искусство багытында абитуриенттин даярдык деңгээлин аныктоого мүмкүндүк берген дисциплиналар кирет. Талапкердин маданият жана искусство тармагындағы «адис» же «магистр» деңгээлиндеги жогорку билим берүүнүн талаптарына ылайык билими жана көндүмдөргө ээ болуу шарты менен жүзөгө ашырылат. Аспирантурага тапшыруучулар адистиги боюнча, философия жанакыргыз тили, чет тили боюнча иштеп жаткан программалардын көлөмүндө жана кабыл алуу талаптарына ылайык экзамендерди тапшырышат.

КУМИУнун аспирантурасына тапшыруучулар төмөнкү дисциплиналар боюнча конкурсук кирүү экзамендеринен өтүшөт:

- профильдик атайын дисциплина (оозеки, жазуу түрүндө);
- философия (оозеки же жазуу);
- чет тили (англис, немис)
- кыргыз тили (жазуу же оозеки).

Билим берүү процессинде колдонулуучу маалыматтык технологиялар:

Лицензияланган программалык камсыздоо:

- Microsoft Windows 10;
- Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint);
- Access Acdm.

Эркин/бекер программалык камсыздоо:

- Microsoft Security Essentials;
- 7-Zip;
- Notepad++;
- Adobe Acrobat Reader;
- WinDjView;
- LibreOffice (Writer, Calc, Impress, Draw, Math, Base);
- Scribus;
- Moodle;
- Finale.

Маалыматтык-аныктоочу системалар:

- «Маданият. КР. Маданий мурас порталы»;
- «Маданият. Маалыматтык портал».

1) Профилдик кирүү экзамени (адистик боюнча)

Профилдик экзамен 2 белүктөн турат: оозеки жана жазуу түрүндөгү.

1. Оозеки сүйлөшүү (маектешүү)

Болочок диссертациянын темасы боюнча маектешүү жүргүзүлөт. Анын жүрушүндө:

- тандалган теманын актуалдуулугу жана илимий жаңылыгы негизделет;
- сунушталган илимий жетекчинин пикири угулат;
- аспирантура алкагында изилдөөнү аяктоо мүмкүнчүлүгү талкууланат;

- талапкер экзамендик комиссия мүчөлөрүнүн суроолоруна жооп берет.

КУМИУнун искуство таануу жана маданияттын тарыхы жана теориясы тармактарында илимий изилдөөлөрдүн болочок темалары катары төмөнкү багыттарды сунуштайт:

- Кыргызстандын музыкалык маданияты: тарыхы жана азыркы абалы;
- дүйнөлүк маданият мейкиндигинде орус музыкасы;
- Батыш-Европа барокко музыкасынын аспаптык жана вокалдык жанрлары;
- музыка тарыхын изилдөөнүн булак таануу жана текстологиялык маселелери;
- салттуу музыканы изилдөөнүн методологиялык проблемалары;
- тарыхый багытталган аткаруучулук искуствосу;
- музыкалык-теориялык илимдин методологиялык маселелери;
- музыкалык теориядагы тарыхыйлык жана/же герменевтика;
- заманбап музыка (новейшая музыка) боюнча изилдөөлөрдүн методологиялык проблемалары.

Экзамендик комиссия ар бир талапкер боюнча жыйынтыкты ачык же жашыруун добуш берүү жолу менен чыгарат. Жашыруун добуш берүү чечими кабыл алынган учурда комиссиянын ар бир мүчөсү жеке добуш барагын толтурат.

Оозеки бөлүктүн узактыгы – бир академиялык saatтын чегинде.

Кириү экзамендеринин жыйынтыктарын баалоо салттык баалоо системасы менен 5 баалык тартылте колдонулат.

Баалоо критерийлери (оозеки бөлүк):

- “5” баа – талапкер өз алдынча илимий-изилдөө ишмердүүлүгүнүн жогорку деңгээлин көрсөтөт, музыкалык искуство жана искуство/тарых теориясы менен чектеш тармактардагы билимди эркин колдонот, музыка таануу салттарын жеке чыгармачыл демилгө менен айкалыштырат, илимий изилдөөнүн заманбап методологиясына ээ, 3 жылдык окуу мөөнөтүндө диссертацияны аяктоо перспективасын ишенимдүү далилдейт;
- “4” баа – талапкер өз алдынча илимий-изилдөө көндүмдөрүн көрсөтөт, музыкалык искуство жана маданияттын тарыхы жана теориясы боюнча комплекстүү билимди пайдаланат, бирок заманбап методологияны толук өздөштүрө элек, илимий жалпылоолор жана жыйынтыктар боюнча кээ бир кемчиликтер бар; ишти өз мөөнөтүндө аяктоо боюнча күмөн жаралат;
- “3” баа – талапкер изилдөөгө өз алдынча мамиле жасоону жетиштүү деңгээлде көрсөтө албайт, чектеш тармактардагы билимди жетишсиз колдонот, илимий-изилдөө көндүмдөрү начар көрүнөт. ;
- “2” баа – талапкер сунуштаган тема күмөндүү, сунушталган изилдөө багыттарынын алкагына дал келбейт, аргументи жок, изилдөөнүн кенири планы жок, монологдук сөзү жана терминологиялык аппараты боюнча олуттуу кемчиликтер кетирет. Ишти мөөнөтүндө аяктоо мүмкүн эмес деп саналат.

1.2. Жалпы профессионалдык бөлүк (жазуу бөлүгү)

- Талапкер тандаган темасы боюнча автордук реферат (кыскача илимий баяндама) жазуу.

Баалоо критерийлери (жазуу бөлүгү):

- “5” баа – жазуу тапшырмасы катасыз, жазуунун техникасы мыкты өздөштурулгөн, ар кыл доорлордун стилистикалык өзгөчөлүктөрүн туура пайдаланат, темадан чыгып кетпейт, форманы жана мазмунду оригиналдуу чечмелей алат, иш белгиленген мөөнөттө толугу менен аткарылган;
- “4” баа – жазуу тапшырмасы жалпы туура, майда грамматикалык жана стилистикалык каталар бар, жазуу техникасына жакшы ээ, стилистикалык өзгөчөлүктөрдү ырааттуу колдонот, тема жана форма классикалык деңгээлде ачылган, иш мөөнөтүндө аткарылган;
- “3” баа – жазуу ишинде грамматикалык жана стилистикалык каталар бир топ, аргумент жана структура жетишсиз, иш толук эмес же белгиленген мөөнөттө толук аяктаган эмес;
- “2” баа – текстте техникалык, грамматикалык жана стилистикалык каталар өтө көп, иш белгиленген мөөнөттө аткарылган эмес;

Профилдик экзамен боюнча акыркы баа комиссия мүчөлөрү койгон баалардын арифметикалык орточосу катары аныкталат. Талапкердин мүмкүн болуучу илимий жетекчилери анын кандидатурасы боюнча добуш берүүгө катышпайт.

2) Философия боюнча экзамен

Философия боюнча экзамендик суроолор эки бөлүктүү камтыйт, ар бири өз алдынча бааланат, акыркы баа эки бөлүктүн орточо арифметикалык мааниси болуп эсептелет.

Баалоо критерийлери:

- “5” баа – жооп толук жана туура; талапкер фактуралык материалды өз алдынча изилдеп, монологдук сөздү жана философиялык терминологияны эркин колдонот;
- “4” баа – жооп толук жана негизинен туура, бирок комиссиянын багыттоочу суроолорун талап кылат; майда каталар жооп учурунда ондолот;
- “3” баа – негизги жана кошумча суроолорго жооп жарым-жартылай, фактологиялык каталар бар, терминология жана монологдук сөз жетишсиз;
- “2” баа – жооп толук эмес жана аргументациясы начар, олуттуу каталар кетирилген, фактылар туура эмес берилген, кошумча суроолорго жооп берүүдө мурдагы каталар толук ондолбайт. кошумча суроолор боюнча да жооп жок.

3) Чет тили боюнча экзамен

Чет тили боюнча экзамендин максаты – аспирантка диссертациялык изилдөөнү жүргүзүү үчүн зарыл болгон тилдик компетенциянын көлөмүн текшерүү. Кирүү экзамени темөнкүлөрдү камтыйт:

- билет боюнча суроолорго оозеки жооп берүү;
- диссертациянын темасы жөнүндө чет тилде баяндама;
- адистикке байланышкан профессионалдык темалар боюнча маектешүү.

Баалоо критерийлери (адистик боюнча даярдалган жана даярдалбаган оозеки сөз):

- “5” баа – тема терен өздөштурулгөн, лексикалык, грамматикалык жана стилистикалык нормаларды мыкты деңгээлде билинет;
- “4” баа – тема жакшы өздөштурулгөн, бирок айрым лексикалык жана грамматикалык каталар бар (бке чейин ката);

- “3” баа – тема үстүртө өздөштүрүлгөн, терминологиялык, грамматикалык жана стилистикалык каталар көп (5–9 каты);
- “2” баа – негизги жана кошумча суроолорго жооп толук эмес, байланышы начар, олуттуу каталарга жол берилген.

4) Кыргыз тили боюнча экзамен

Аспирант болууга талапкердин мамлекеттик тилде илимий жана кесиптик деңгээлде жазуу жана оозеки баарлашуу жөндөмүн, ошондой эле илимий-изилдөө жана педагогикалык ишмердүүлүктүү кыргыз тилинде жүргүзүүгө даярдыгын текшерүү - экзамен алуунун максаты.

Бул экзамен төмөнкүлөрдү аныктоого багытталат:

1. Мамлекеттик тилди билүү деңгээли

- ✓ кыргыз тилинин орфографиялык, орфоэпиялык жана грамматикалык нормаларын канчалык деңгээлде өздөштүргөнүн;
- ✓ стилистикалык жактан туура, түшүнүктүү, логикалуу текст түзө алуу жөндөмүн.

2. Илимий тилде ой жүгүртүү жана айтып берүү жөндөмү

- ✓ илимий түшүнүктөрдү, категорияларды кыргыз тилинде туура колдонуу;
- ✓ өзүнүн илимий темасы тууралуу мамлекеттик тилде ырааттуу, далилдүү, түшүнүктүү сүйлөп бере билүү;
- ✓ илимий тексттерди (макала, реферат, диссертация фрагменттери ж.б.) мамлекеттик тилде жазууга даярдыгын баалоо.

3. Кесиптик жана педагогикалык иште мамлекеттик тилди колдонууга даярдык

- ✓ келечекте лекция, семинар, баяндама, доклад, ачык сабак, илимий билдириүүлөрдү кыргыз тилинде өткөрүүгө мүмкүнчүлүгү бар экенин аныктоо;
- ✓ студенттер, кесиптештер жана коом менен мамлекеттик тилде профессионалдык деңгээлде баарлаша билүү жөндөмүн текшерүү.

4. Мамлекеттик тилдин макамын сактоо жана илимди кыргыз тилинде өнүктүрүү

- ✓ илимий-изилдөө натыйжаларын кыргыз тилинде да сунуштай ала турган кадрларды даярдоо;
- ✓ кыргыз тилинде искусство таануу, маданият таануу, педагогика, музыка таануу сыйктуу тармактардын терминологиялык базасын өнүктүрүүгө салым кошо ала турган аспиранттарды тандоо.

Санитардык-эпидемиологиялык кырдаал курчушу мүмкүн болгон шарттарда дистанциялык форматта кириү экзамендерин өткөрүү жана документтерди (арыз, кабыл алууга макулдук, кабыл алуудан баш тартуу, апелляция ж.б.) электрондук форматта тапшыруу каралат.

Бардык конкурстук экзамендерди дистанциялык форматта откоруү Microsoft Teams корпоративдик платформасы аркылуу мильтеттүү видеофиксация менен жүрөт.

Дистанциялык технологияларды колдонуу менен кириштүү экзамендерин откөрүүдө КУМИУ талапкердин инсандыгын аныктоону (өкчөмө ташын толук көргөзүп, инсандыгын ырастоочу документти көрсөтүү) жана жазуу тапшырмаларын өз алдынча аткарууга талап кылынган бардык уюштуруу шарттарын контролдоону камсыз кылат.

6.2. Билим берүү технологияларын колдонуу боюнча сунуштар

6.2.1. Электрондук билим берүү чөйрөсүн (e-learning environment) көңейттүү — онлайн лекциялар, санаарип китеңканалар, виртуалдык лабораториялар аркылуу.

6.2.2. “Ақылдуу” (интеллектуалдык) билим берүү системалары – жасалма интеллектке негизделген окуу ресурстарды иштеп чыгуу.

6.2.3. Илимий иштерди жүргүзүүдө SPSS, NVivo, ATLAS.ti, Zotero, Mendeley сыйктуу программаларды колдонуу.

6.2.4. Санариптик архивдер, статистикалык базалар жана маалымат системалары менен иштөөгө аспиранттарды үйрөтүү.

6.2.5. Мультимоделдүү маалыматтарды (аудио, видео, текст) илимий талдоо методикасына киргизүү.

6.2.6. “Big Data” жана “Digital Humanities” ыкмалары аркылуу маданий жана социалдык изилдөөлөрдү санариптик чөйрөдө жүргүзүү.

6.2.1. Билим берүү процессин уюштуруу формалары

Аспирантура программынын боюнча билим берүү ишмердигинн жүзөгө ашырууда КУМИУ темөнкүлөрдү камсыз кылат:

- дисциплиналар боюнча лекция, семинар, топтук жана индивидуалдык консультация, илимий-практикалык сабак, коллоквиум түрүндө окуу сабактарын откөрүү;
- илимий-педагогикалык, илимий-изилдөө практикаларды өтөө;
- илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү;
- аспирантура программынын өздөштүрүүнүн сапатын учурдагы ийгиликтүү көзөмөлдөө, аралык аттестация жана жыйынтыктоочу аттестация аркылуу баалоо.

6.2.2. Теориялык жана практикалык даярдыкка багытталган методдорду жана каражаттарды колдонуу боюнча сунуштар

Лекция. Окуу процессинде ар кандай типтеги лекциялар колдонулат: киришүү, мотивациялык (дисциплинага кызыгууну ойготкон), даярдоо (катаал материалга даярдаган), интеграциялоо (мурунку материалды жалпы теориялык талдоону берген), багыт берүү (өз алдынча иш үчүн маалымат булактарына багыттаган), тармактар аралык лекциялар ж.б. Лекциянын мазмуну жана түзүлүшү аспирантты тиешелүү компетенцияларды калыптандырууга багытталат жана окутуучунун тандаган контролдоо жана баалоо методдору менен шайкеш келет.

Практикалык (семинардык) сабак. Бул – окуу планындагы дисциплиналар боюнча өткөрүлгөн индивидуалдык жана/же чакан топтук жана топтук сабактар. Практикалык сабактар диалогдук формаларда: дискуссия, «тегерек стол», роллук жана ишкердик оюндар, чыгармачыл тапшырмаларды аткаруу, билим алуучулардын иштеринин (илимий иштер ж.б.) жыйынтыктарын талкуулоо, окуу жайлар аралык конференцияларга катышуу формасында өткөрүлөт. Практикалык сабактарга музика, искусство жана маданият тармактарындагы алдыңкы окумуштуулар тартылат.

Аспиранттын өз алдынча иши. Өз алдынча иш жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программасынын милдеттүү белгилүү бир бөлүгү болуп саналат, кредиттер (зачеттүк бирдиктер) менен ченелет жана аспирант тарабынан аудиториядан тышкаркы шарттарда окутуучунун тапшырмаларына ылайык аткарылат. Натыйжалары окутуучу тарабынан контролдонот. Өз алдынча иш аспирант тарабынан китеңканын окуу залдарында, компьютердик класстарда, үй шартында аткарылыши мүмкүн. Өз алдынча иш окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздоого ээ: окуу китеңтер, окуу-усулдук колдонмолов, лекция конспектилери, аудио-видео материалдар ж.б.

Реферат. Аспиранттын жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программасынын белгилүү бир бөлүгүн синчыл өздөштүрүүсүнө шарт түзгөн илимий-чыгармачыл, өз алдынча ишинин формасы. Программанын базалык жана вариативдик бөлүктөрүн өздөштүрүүде колдонулат.

6.2.3. Аспиранттардын практикаларын уюштурууга коюлган талаптар

Практика аспирантуралын Программасынын милдеттүү белгилүү бир бөлүгү болуп саналат. Ушул программынын негизинде илимий-практикалық, илимий изилдөө практикаларынын жоболору иштелип чыгат.

Окуу-тарбия процессин жүзөгө ашыруу боюнча аспиранттардын практикалык ишмердигин төмөнкү багыттарын камтыйт:

- иштелген программага ылайык өз алдынча илимий изилдөө жүргүзүү;
- тандалган илимий изилдөө темасынын перспективдүү багыттарын аныктоо;
- кесиптик багыттагы илимий-изилдөө ишмердүүлүгүнүн көндүмдөрү жана тажрыйбасын алуу;
- илимий публикацияларды, бүтүрүүчү илимий-квалификациялык эмгекти (диссертацияны) даярдо жана аны коргоого даярдо.

Практиканын максаты – аспиранттарда актуалдуулукту негиздеп, перспективдүү багытты тандаган, алынган жыйынтыктарды синчыл баалаган шартта өз алдынча илимий изилдөөнү пландаштыруу жана жүргүзүү көндүмдөрүн калыптандыруу.

Практиканын негизги милдети – аспиранттарды илимий-изилдөө методдору жана методологиясы менен ар тараптуу камсыз кылуу, илимий-аналитикалык ишмердүүлүктүн тажрыйбасын топтоо, өз алдынча жана коллективде илимий иш жүргүзүү көндүмдөрүн өркүндөтүү, алынган натыйжаларды устундук доклад түрүндө, отчеттордо жана/же илимий публикациялар түрүндө сунуштоого үйрөтүү.

Практиканын мазмуну аспиранттарды даярдоону жүзөгө ашырган кафедра тарабынан аныкталат жана ар кандай формаларда ишке ашырылат.

Практиканын тапшырмалары: ар кандай аудиториялар менен (анын ичинде илимий коомчулук менен) баарлашууда сөз өнөрүн өркүндөтүү; искусство тарыхы жана теориясы

магындағы изилдеөлөрдүн натыйжаларын ар кандай аудиториялар менен баарлашуу процессинде пайдалануу.

Практикалык иштердин мазмуну:

1. Пассивдүү – аспиранттын өз алдынча ишинин сааттарынын эсебинен биринчи жана экинчи окуу жылында жүргүзүлөт: окутуучунун ишин байкоо, концерттердин, мастер-класстардын жана коомдук маанидеги башка иш-чаралардын жүргүзүлүшүн талдоо, рецензияларды, сын-пикирлерди жазуу;
2. Активдүү – аудиториялык сааттардын эсебинен жүргүзүлөт: аспиранттын концерттерди, ачык лекцияларды, радио жана башка аяңчалардагы чыгыштарды өз алдынча уюштуруп өткөрүүсү (практиканын биринчи жана экинчи жылында, практика жетекчисинин катышуусу менен).

Педагогикалык практика аспиранттарды изилдөөчү, аналитик жана илимий-педагогикалык кызматкер катары даярдоонун маанилүү компоненти болуп саналат. Педагогикалык практиканын негизин теоретикалык блоктогу дисциплиналар жана аспиранттын адистиги боюнча атайын дисциплиналар түзөт. Педагогикалык практиканын спецификасы жана максаттары аспиранттардын жогорку окуу жайында окуу процесси кандай уюштуруларын, НББПнын мазмунун, сабактарды өткөрүүнүн формалары менен методдорун, студенттердин билимин контролдоо жана баалоонун формалары менен методдорун өз алдынча изилдөөгө басым жасоону болжолдойт. Педагогикалык практикага катышуу маалында аспирантта төмөнкү көндүмдөр калыптандырылууга тийиш: окуутарбия максаттарын туура коюу, сабактын тибин жана формасын тандоо, студенттердин окуу иштерин уюштуруунун турдүү формаларын пайдалануу, окуу ишмердүүлүгүнүн натыйжалуулугун диагностикалоо жана баалоо. Педагогикалык практика күндүзгү окуу формасында аспиранттар үчүн 4–5-семестрлер аралыгында жүргүзүлөт. Педагогикалык практика боюнча контролдоо формасы – 5-семестрдин аягында аспирант өткөргөн ачык сабак түрүндөгү экзамен.

Практиканын этаптары:

1. **Биринчи (даярдоо) этап – пассивдүү (тааныштыруучу) практика.** Аспирант индивидуалдык жана топтук сабактарды, мастер-класстарды, ачык сабактарды, чыгармачыл жолугушууларды, илимий-практикалык конференцияларды, зачет жана экзамендик иш-чараларды байкоо аркылуу жогорку окуу жайдын педагогикалык ишинин спецификасы менен таанышшат. Натыйжалар аспиранттын «Педагогикалык практика күндөлүгүндө» жазуу түрүнде чагылдырылат.
2. **Экинчи (негизги) этап – активдүү практика.** Аспирант студенттер менен индивидуалдык жана топтук сабактарды, мастер-класстарды, ачык сабактарды өз алдынча өткөрөт, окуу курсу боюнча методикалык камсыздоону талдоого жана иштеп чыгууга катышат, сценарийлерди жана дидактикалык материалдарды даярдайт, өткөрүлгөн сабактарды талдан, өзүнүн ишине рефлексия жүргүзөт.
3. **Үчүнчү (жыйынтыктоочу) этап – практика боюнча отчет даярдоо жана коргоо, ачык сабак өткөрүү.**

Практиканын мазмуну аспиранттын кызыкчылыктарын жана кафедранын мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен илимий жетекчи жана кафедра башчысы тарабынан иштелип чыккан индивидуалдык программа менен аныкталат жана проректор тарабынан бекитилет. Программа диссертациянын темасы менен түздөн-түз байланышта болбошу керек.

Илимий-изилдөө практикасы:

- изилдеөнүн предметин жана объектин, максатын, милдеттерин, гипотезасын таңдаштайт;
- тиешелүү илимий ықмаларды, методикаларды тандайт жана негиздейт;
- эмпирикалык жана теориялык материалдарды чогултат, классификациялайт жана талдайт;
- изилдеөнүн жыйынтыктарын статья, доклад, монография, отчет, диссертация түрүндө сунуштай алат;
- өзүнүн илимий ишинин натыйжаларын практикага киргизүүнүн жолдорун иштеп чыгат.

Илимий-изилдөө практикасы түздөн-түз илимий жетекчисинин контролунда өтөт.

6.3. Программаны кадрдык камсыз кылуу

Б.Бейшеналиева атындагы КУМИУда 17.00.02 - музыкалык искусство, 24.00.01 - маданияттын тарыхы жана теориясы адистиктери боюнча жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырууга жетиштүү санда жана сапатта профессордук-окутуучулук курам бар.

Профессордук-окутуучулук курамдын мүчөлөрү илимдин талап кылышкан даражасына (анын ичинде чет өлкөдө алуу менен КРде таанылган даражага) ээ жана активдүү илимий-изилдөө ишмердүүлүгүн жүргүзүштөт. Натыйжалар Scopus, Web of Science, РИНЦ базаларына кирген рецензияланган эл аралык журналдарда жарыяланат. Программаны ишке ашырууга тартылган илимий-педагогикалык кызматкерлердин (ставкага айландырылган) жалпы санындагы илимий даражасы бар кызматкерлердин үлүшү 100% түзөт.

Аспирантурада сабак берген окутуучулар Кыргызстандын жана эл аралык музыкалык коомчулуктун алдында жогорку профессионалдык репутацияга ээ. Аспирантура мектебинин окутуучулары жана илимий кызматкерлери жогорку академиялык мобилдүүлүккө ээ: эл аралык конференцияларда үзгүлтүксүз катышышат, маалымат чогултуу, анализ жүргүзүү жана жыйынтыктарды презентациялоо этаптарында да эл аралык изилдөөлөрдү системалуу негизде ишке ашырышат. Бул жагдай окуу программаларын эл аралык эмгек рыногунун талаптарына ылайык иштеп чыгууга жана жаңыртууга, алдыңкы адабияттарга жана актуалдуу илимий талаш-тартыштарга таянып иштөөгө мүмкүндүк берет.

(Окутуучулардын тизмеси жана кыскача маалыматы таблица түрүндө программаны коштоочу документ катары сакталат.)

6.4. Программанын бүтүрүүчүсүнүн портрети.

Программа бүтүрүүчүсү үчүн эмгек рыногу

Аспирантура программысы бүтүрүүчүлөрдү илимий-изилдөө жана педагогикалык кесиптик ишмердүүлүккө, ошондой эле аналитикалык жана маданий-агартуу ишмердүүлүгүнө даярдоого багытталган. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишке жайгашуу перспективалары төмөнкү тармактар менен байланышкан:

- мамлекеттик жана жеке менчик жогорку жана орто кесиптик билим берүү уюмдары (профессионалдык кадрларды даярдоо мекемелери);
- мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу органдары;

Илимий-изилдөө жана аналитикалык борборлор;
жалпыга маалымдоо каражаттары жана коомдук-саясий уюмдар.
Аспирантура программасын өздөштүргөн бүтүрүүчүлөр төмөнкү кесиптик ишмердүүлүк
ищтерине жана милдеттерине даярдалат:

Илимий-изилдөө ишмердүүлүгү:

- маданият жана искусство тармагында фундаменталдык изилдөөлөрдү жүргүзүү;
- маданий жана искусствоолук процесстерди, искусство чыгармаларын, тарыхый булактарды комплекстүү изилдөө;
- гуманитардык илимдерде, маданият жана искусство чөйрөсүндө сандык жана сапаттык инструменталдык методдорду иштеп чыгуу жана өркүндөтүү;
- маданият жана искусство тармагында колдонмо изилдөөлөрдү жүргүзүү;
- маданият жана искусство чөйрөсүндөгү илимдин теориялык жана методологиялык принциптерин, методдорун жана ыкмаларын иштеп чыгуу;
- маданият жана искусство тармагындағы илимдин өнүгүүсүнүн заманбал тенденцияларын талдоо жана өнүгүү перспективаларын божомолдоо.
- диссертациялык изилдөөнүн жыйынтыктары илимий журналдарда, конференциялардын материалдарында, практикага киргизүү актыларында чагылдырылууга тийиш.

Педагогикалык ишмердүүлүк:

- професионалдык ишмердүүлүк тармактары боюнча окуу курстарын иштеп чыгуу (анын ичинде жүргүзүлгөн теориялык жана эмпирикалык изилдөөлөрдүн натыйжаларынын негизинде), методикалык материалдарды, окуу куралдарын жана окуу китечтерин даярдоо;
- тарыхый жана теориялык дисциплиналарды окутуу жана тиешелүү тармактар боюнча окуу-усулдук ишти жүзөгө ашыруу;
- билим берүү уюмунда илимий-изилдөө ищтерин жүргүзүү, студенттердин илимий-изилдөө ищтерине жетекчилик кылуу.

Аналитикалык ишмердүүлүк:

- социалдык жана маданий долбоорлорду пландаштыруу жана ишке ашыруу боюнча консалтинг;
- социалдык жана маданий долбоорлорду экспертизадан өткөрүү.

Маданий-агарттуу ишмердүүлүгү:

- професионалдык тарыхый-маданий билимди коомдук маданий чөйрөдө, анын ичинде массалык коммуникация каражаттары аркылуу жайылтуу жана позициялоо

Тиркеме: окуу планы тиркелет.